

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
13.06.2022. – 17.06.2022.

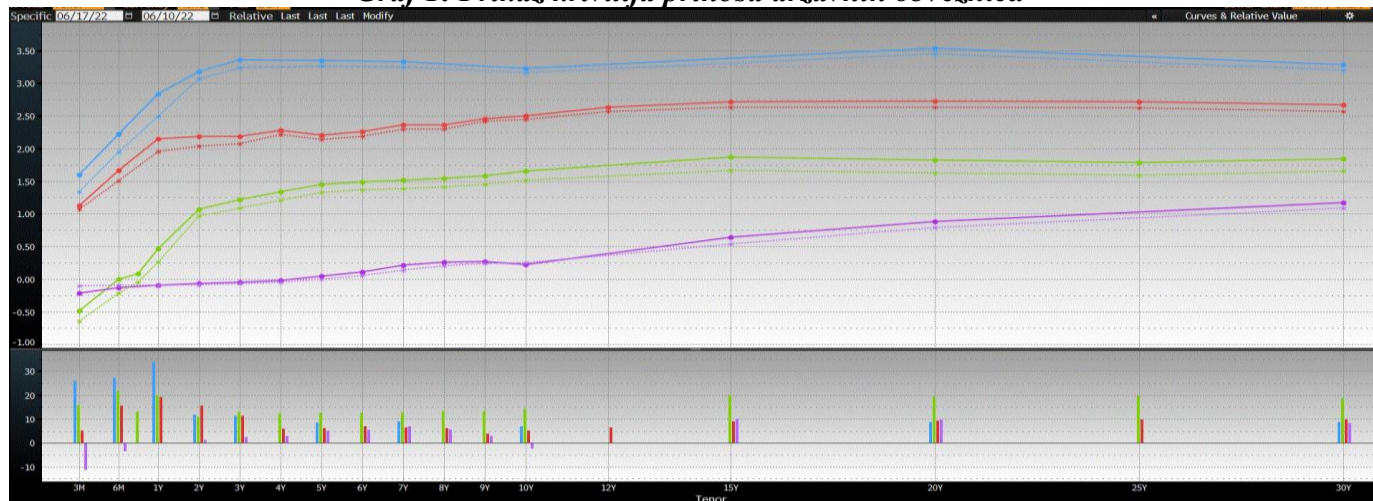
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan						
	10.6.22	-	17.6.22	10.6.22	-	17.6.22	10.6.22	-	17.6.22	10.6.22	-	17.6.22				
2 godine	0,97	-	1,09	↗	3,06	-	3,18	↗	2,05	-	2,20	↗	-0,08	-	-0,07	↗
5 godina	1,33	-	1,46	↗	3,26	-	3,34	↗	2,14	-	2,21	↗	0,00	-	0,05	↗
10 godina	1,52	-	1,66	↗	3,16	-	3,23	↗	2,45	-	2,50	↗	0,25	-	0,23	↘

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	10.6.22	-	17.6.22	
3 mjeseca	-0,620	-	-0,446	↗
6 mjeseci	-0,216	-	0,001	↗
1 godina	0,275	-	0,493	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 17.06.2022. godine (pune linije) i 10.06.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su u odnosu na prethodni tjedan, nastavili da bilježe rast, uz volatilna kretanja potaknuta promjenama monetarnih politika Fed, BoE, kao i neočekivanim povećanjem kamatnih stopa SNB za 50 baznih bodova. U odnosu na prethodni tjedan, prinosi njemačkih obveznica su povećani između 12 i 15 baznih bodova, dok su prinosi italijanskih obveznica smanjeni između 7 i 19 baznih bodova. Nakon što ECB na protekloj sjednici nije poslala jasan signal na koji način namjerava da spriječi veću fragmentaciju unutar eurozone, prinosi italijanskih obveznica su početkom tjedna bilježili oštar rast, što je dovelo do toga da se razlika između desetogodišnjih obveznica Italije i Njemačke dodatno poveća na razinu od 242 bazna boda, odnosno da prinos desetogodišnjih italijanskih obveznica probije razinu od 4% prvi put od 2014. godine. Međutim, u srijedu je ECB održala izvanredni sastanak, na kojem se raspravljalo o nedavnoj, izraženoj rasprodaji državnih obveznica, a koja je dodatno intenzivirana nakon najave planova za povećanje kamatnih stopa ove institucije sa rekordno niskih razina. UV ECB je priopćilo da će prilikom reinvestiranja dospjelih sredstava po osnovi PEPP programa koristiti

fleksibilnost kako bi se sačuvalo funkcioniranje transmisijskog mehanizma. Također, ECB je ubrzala rad na novoj alatki (o čemu se ranije špekuliralo) upravo s ciljem borbe protiv neopravdanog rasta prinosa obveznica eurozone. Nakon toga, pojavila se nepotvrđena **informacija da ECB užurbano radi na novoj „antikriznoj“ alatki, čiji je cilj sprečavanje fragmentacija unutar eurozone**, a zvaničnici žele da rad na tome okončaju do naredne sjednice u srpnju, kada je zakazano prvo povećanje kamatnih stopa. To se pozitivno odrazilo na korekciju prinosa italijanskih obveznica, te je razlika između prinosa ovih i njemačkih obveznica smanjena na oko 190 baznih bodova na kraju tjedna, odnosno prinos italijanskih obveznica s rokom dospijeca od 10 godina je smanjen na 3,6%.

Član UV ECB Knot je izjavio da opcije povećanja kamatnih stopa ECB u rujnu nisu ograničene na 50 baznih bodova, te je dodao da su moguća dodatna povećanja istih u listopadu i prosincu ove godine. Pojasnio je da će sve ovisiti o ekonomskim podacima, ali da postoji realna mogućnost da će rast kamatnih stopa biti nastavljen u listopadu i prosincu. Knot je potvrdio stav ECB da je „veoma zabrinuta“ za inflaciju, te da 75% svih cijena koje se prate bilježe rast za više od 2%. Najbliži ekonomski savjetnik premijera Italije Draghija Giavazzi je izjavio da povećanje kamatnih stopa ECB nije pravi način da se suzbiju rastuće cijene. Istovremeno, član UV ECB Kazimir je izjavio da može jasno da vidi potrebu ubrzanja tempa povećanja kamatnih stopa u iznosu od 50 baznih bodova, a da dolazeći ekonomski podaci samo potvrđuju da nema razloga za oklijevanje i da je bolje za ECB da djeluje preventivno.

Središnja banka Francuske je objavila da očekuje da ekonomija zemlje izbjegne recesiju u tekućem tromjesečju, nakon što je zabilježena kontrakcija u I tromjesečju ove godine (-0,20%). Za II tromjesečje se sada očekuje tromjesečni rast od oko 0,25%.

Na kraju tjedna su objavljeni finalni podaci stope inflacije u eurozoni za svibanj, koji su potvrdili preliminarne podatke, odnosno da je zabilježena rekordno visoka inflacija od 8,1%.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Trgovinska bilanca – EZ (u milijardama EUR) TRAVANJ	-14,5	-31,7	-17,8
2.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR) TRAVANJ	-	-3,67	-0,229
3.	Industrijska proizvodnja – EZ (G/G) TRAVANJ	-1,1%	-2,0%	-0,5%
4.	ZEW indeks trenutnog povj. investitora – Njemačka LIPANJ	-31,0	-27,6	-36,5
5.	ZEW indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka LIPANJ	-26,8	-28,0	-34,3
6.	Troškovi rada – EZ (G/G) I tromjesečje	-	3,2%	1,9%
7.	Stopa inflacije – EZ (final.) SVIBANJ	8,1%	8,1%	7,4%
8.	Stopa inflacije – Njemačka (final.) SVIBANJ	8,7%	8,7%	7,8%
9.	Stopa inflacije – Francuska (final.) SVIBANJ	5,8%	5,8%	5,4%
10.	Stopa inflacije – Austrija (final.) SVIBANJ	8,0%	7,7%	7,2%
11.	Stopa inflacije – Finska SVIBANJ	-	7,0%	5,7%
12.	Stopa inflacije – Italija (final.) SVIBANJ	7,3%	7,3%	6,3%
13.	Stopa inflacije – Portugalija (final.) SVIBANJ	8,1%	8,1%	7,4%
14.	Javni dug – Italija (u milijardama EUR) TRAVANJ	-	2.758,9	2.755,4
15.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska SVIBANJ	3,2%	3,3%	3,2%
16.	Stopa nezaposlenosti – Italija (tromjesečno) I tromjesečje	-	8,6%	9,0%
17.	Stopa nezaposlenosti – Grčka (tromjesečno) I tromjesečje	-	13,8%	13,2%

SAD

Tijekom proteklog tjedna, održana je sjednica FOMC-a na kojoj je donesena odluka o povećanju referentne kamatne stope za 75 baznih bodova (raspon 1,50%-1,75%), što je ujedno i najveće povećanje od 1994. godine, sve kako bi zaustavili nagli rast inflacije, a uz očekivanja usporavanja ekonomije i rasta nezaposlenosti u narednim mjesecima. Predsjednik Feda Powell je izjavio da nastavljaju sa agresivnim povećanjem referentne kamatne stope od 50 ili 75 baznih bodova i na narednom sastanku FOMC-a u srpnju. Očekuje se da će ova povećanja dovesti do rasta referentne kamatne stope od 3,4% do kraja godine, u odnosu na njen trenutni raspon od 1,5-1,75%. Što se tiče ekonomskih projekcija, Fed predviđa usporeniji ekonomski rast oko 1,7% u 2022. i oko 2,8% u 2023. godini, dok za 2024. godinu se očekuje rast oko 1,9%. Također, očekuje se blago povećanje stope nezaposlenosti na 4,1% u 2024. godini (sa sadašnje razine od 3,6%), što izgleda nerealno s obzirom na

razmjere monetarnog zaoštavanja. Fed je naveo da su rat u Ukrajini i lockdown u Kini pojačali probleme u lancima opskrbe, te su stvorili dodatni pritisak na rast inflacije i generalno negativno utjecali na svjetsku ekonomsku aktivnost, što se ujedno odrazilo i na usporenje američke ekonomije. Zvaničnici Feda su također označili brži put povećanja troškova pozamljivanja kako bi što prije uskladili monetarnu politiku sa promjenama na financijskim tržištima i utjecali na usporenje rasta inflacije.

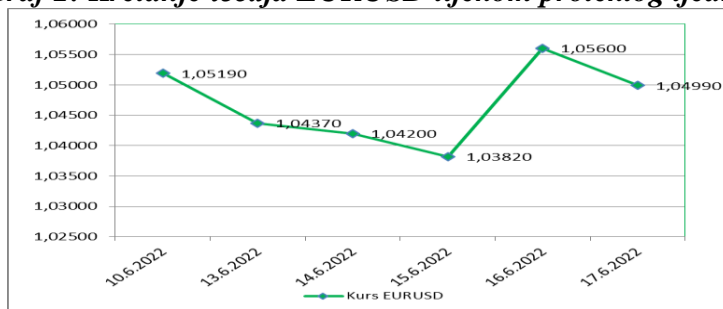
Nakon što je Fed završio konzultacije koje su trajale četiri mjeseca o mogućem usvajanju digitalnog USD, predsjednik Feda Powell je izjavio da bi razvoj zvanične digitalne verzije USD mogao da pomogne u očuvanju američke globalne dominacije, dok druge zemlje izdaju svoje valute. Predsjednik Feda Powell će se tijekom ovog tjedna obratiti u Kongresu kako bi informirao zakonodavce u vezi s daljnim planovima u borbi sa inflacijom najvećom u posljednjih 40 godina, a istovremeno težeći postizanju maksimalnog zaposlenja.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	SVIBANJ	10,9%	10,8%	10,9%
2.	MBA aplikacija za hipotekarne kredite	10. lipnja	-	6,6%	-6,5%
3.	Indeks povjerenja u prerađivačkom sektoru	LIPANJ	2,3	-1,2	-11,6
4.	Maloprodaja (M/M)	SVIBANJ	0,1%	-0,3%	0,7%
5.	NAHB indeks tržišta nekretnina	LIPANJ	67	67	69
6.	Indeks započelih kuća(M/M)	SVIBANJ	-1,8%	-14,4%	5,5%
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	11. lipnja	217.000	229.000	232.000
8.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	4. lipnja	1.304.000	1.312.000	1.309.000
9.	Industrijska proizvodnja(M/M)	SVIBANJ	0,4%	0,2%	1,4%
10.	Vodeći indeks	SVIBANJ	-0,4%	-0,4%	-0,4

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,0519 na razinu od 1,0499.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Tijekom proteklog tjedna održan je sastanak MPC BoE na kojem je odlučeno da se nastavi sa postupnim povećanjem kamatnih stopa, te je kamatna stopa povećana za još 25 baznih bodova, iako je upozoreno da će se ekonomija Velike Britanije smanjiti u II tromjesečju. BoE je objavila da je spremna djelovati „nasilno“ ukoliko bude potrebno, kako bi se otklonile opasnosti koje predstavlja inflacija za koju je sada izvjesno da dostiže razinu od 11%. MPC BoE je glasaovo sa 6:3 za povećanje referentne kamatne stope na 1,25%, što je isti odnos kao i na sastanku u svibnju, dok je manji broj članova glasovao za povećanje stope za 50 baznih bodova. Ovo je peti put da je BoE povećala referentnu kamatnu stopu od prosinca, kada je i bila prva velika središnja banka koja je pooštrila monetarnu politiku nakon pandemije Covid19. Pojedini kritičari smatraju da se BoE i dalje kreće sporo da bi spriječila da porast inflacije postane ukorijenjen u plaćama i inflatornim očekivanjima, što bi nanijelo štetu po ekonomiju u dugom roku. BoE je priopćila da će se GDP u II tromjesečju smanjiti za 0,3%, prije nego da će doći do blagog rasta od 0,1%, kako se očekivalo u svibnju.

Europsko povjerenstvo je upozorilo da će poduzeti „proporcionalne mjere“ kako bi osiguralo pravnu implementaciju Protokola o Sjevernoj Irskoj nakon što je Vlada Velike Britanije objavila zakon koji će nadjačati protokol. Maroš Šefčović, potpredsjednik Povjerenstva, rekao je da EU na akcije Vlade Velike Britanije gleda sa „značajnom zabrinutošću“ i da će razmotriti naredne korake.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	GDP (M/M)	TRAVANJ	0,1%	-0,3%	-0,1%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G)	TRAVANJ	1,7%	0,7%	0,7%
3.	Prerađivačka proizvodnja (G/G)	TRAVANJ	1,8%	0,5%	1,9%
4.	Uslužni sektor (M/M)	TRAVANJ	0,1%	-0,3%	-0,2%
5.	Trgovinska bilanca (u mlrd GBP)	TRAVANJ	-20,000	-20,893	-23,879
6.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	SVIBANJ	-	-19.700	-65.500
7.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	TRAVANJ	3,6%	3,8%	3,7%

Tijekom proteklog tjedna GBP je de precirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,85414 na razinu od 0,85847, dok je tečaj GBPUSD smanjen sa razine od 1,2315 na razinu od 1,2241.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna, BoJ je na sastanku održanom u petak zadržala postojeću ultrastimulativnu monetarnu politiku, zadržavši referentnu kamatnu stopu na razini od -0,1%, dok je prinos na desetogodišnje državne obveznice i dalje na ciljanoj razini od 0,0%, nasuprot pritisku agresivnog pooštavanja kolega iz SAD i Švicarske, utjecavši time i na JPY da se vrati sa najviše razine u posljednja dva tjedna. BoJ je zadržala buduće smjernice u vezi s kamatnim stopama nepromijenjenim, ali je ponudila kupovinu desetogodišnjih državnih obveznica po 0,25% svakog dana. Nagovještavajući štetu koju bi nedavna deprecijacija JPY mogla imati na ekonomiju, iz BoJ je priopćeno da se mora "pomno pratiti" utjecaj promjene deviznog tečaja na ekonomiju. Inače, odluka BoJ o zadržavanju postojeće monetarne politike je bila očekivana, ostavljajući time utisak da je BoJ još više u suprotnosti sa drugim središnjim bankama, koje agresivno pooštavaju politiku kako bi obuzdale rastuću inflaciju.

Ministar financija Suzuki je izrazio zabrinutost zbog nedavne brze deprecijacije JPY, ističući da Tokio pokušava da postigne dva suprostavljena cilja, održavanje niskih kamatnih stopa bez daljeg slabljenja JPY.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	TRAVANJ	-	-4,9%	-1,7%
2.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	TRAVANJ	-	0,0%	-1,6%
3.	Osnovne strojne porudžbine (G/G)	TRAVANJ	5,3%	19,0%	7,6%
4.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	TRAVANJ	0,8%	0,7%	1,7%
5.	Trgovinska bilanca (u milijar. JPY)	SVIBANJ	-2,040,4	-2,384,7	-842,8
6.	Izvoz (G/G)	SVIBANJ	16,1%	15,8%	12,5%
7.	Uvoz (G/G)	SVIBANJ	44,0%	48,9%	28,3%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 141,35 na razinu od 141,70. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 134,41 na razinu od 135,02.

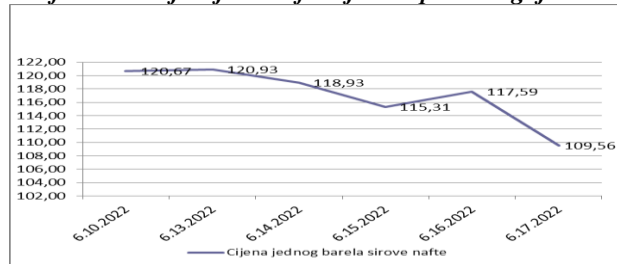
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 120,67 USD (114,72 EUR).

Do sredine proteklog tjedna cijena nafte se postupno smanjivala. Pad je jednim dijelom rezultat većih globalnih zaliha koje utječu na prevazilaženje zabrinutosti da će potražnja biti pod utjecajima sve većeg broja zaraženih Covid19 u Pekingu i dodatnog povećanja kamatnih stopa. OPEC+ je ostao pri svojoj prognozi da će svjetska tražnja za naftom premašiti razine prije pandemije 2022. godine, iako je istaknuto da ruska invazija na Ukrajinu i razvoj događaja oko pandemije koronavirusa predstavljaju značajan rizik. OPEC i dalje prognozira da će svjetska potražnja za naftom porasti za 3,36 milijuna barela dnevno u 2022. godini, produžavajući oporavak od pada iz 2020. godine. Sredinom tjedna cijena nafte je značajno smanjena, te je zabilježila najveći dnevni pad u posljednja tri tjedna pod utjecajem vijesti da su zalihe ovog energenta u SAD bile veće od očekivanja. Proizvodnja nafte je konačno dostigla razinu od 12 milijuna barela dnevno prvi put od travnja 2020. godine. Saudijska Arabija je također ubrzala isporuke kako bi dostigla najsnažniji volumen prodaje od ožujka. Krajem tjedna cijena je nastavila da se smanjuje pod utjecajem pojačane zabrinutosti da će se tražnja za ovim energentom smanjiti nakon povećanja kamatnih stopa iz prošlog tjedna, iako su i dalje prisutna ograničenja upravo na strani ponude, kao i nove sankcije koje su uvedene Iranu, a koje limitiraju ozbiljniji pad cijene nafte.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 109,56 USD (104,35 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je smanjena za 9,21%, što je prvi tjedni pad cijene u posljednjih sedam tjedana.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.871,60 USD (1.779,26 EUR).

Cijena zlata je do sredine tjedna smanjena uglavnom zbog iščekivanja rezultata sastanka FOMC-a koji se završio u srijedu uveče. Pored iščekivanja ovih rezultata cijena je bila pod utjecajem aprecijacije američkog dolara, najveće u posljednjih 20 godina, koja je smanjila atraktivnost zlata kao sigurnog utočišta. Na završenom sastanku Fed je donio odluku da poveća referentnu kamatnu stopu za 75 baznih bodova, što je najveći rast kamatne stope od 1994. godine. Nakon ove odluke cijena zlata je inicijalno povećana, da bi se tijekom trgovanja pod utjecajem smanjenja prinosa na državne obveznice SAD, kao i zbog deprecijacije dolara, pojačala tražnja za zlatom, što je utjecalo da se njegova cijena poveća na zatvaranju tržišta u četvrtak. Usprkos tomu što rast kamatnih stopa smanjuje atraktivnost ulaganja u zlato, pojačani strahovi od ekonomskog usporenja i inflacije daju značajnu podršku cijeni zlata i limitiraju ozbiljniji pad cijene. Cijena ovog plemenitog metala je tijekom trgovanja u petak smanjena jer su investitori analizirali posljednje komentare zvaničnika Feda o kamatnim stopama, kao i izgleda za dalji tok inflacije i ekonomskog rasta. Cijena zlata je zabilježila tjedni pad od 1,72% upravo zbog rasta referentnih kamatnih stopa Feda i drugih glavnih središnjih banaka sa ciljem obuzdavanja inflacije, iako je volatilnost na širim tržištima i kriptovalutama dala određeni donji prag značajnijem padu cijene ovog plemenitog metala.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.839,39 USD (1.751,97 EUR).

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

